

روان‌شناسی تربیت

محمد حسن خوشدل

پاییز ۱۳۹۸

سرشناسه	: ۱۳۴۷- خوشدل محمدحسین
عنوان و نام پدیدآور	: روان‌شناسی تربیت، محمدحسین خوشدل
مشخصات نشر	: ۱۳۹۸، تهران: نشر مناقب
مشخصات ظاهری	: ۳۲۱ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۰۰۰-۰۷-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: روان‌شناسی تربیتی
موضوع	: Educational psychology
رده‌بندی کنگره	: LB ۱۰۵۱
رده‌بندی دیوئی	: ۱۵/۳۷۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۸۵۴۶۵

عنوان کتاب	: روان‌شناسی تربیت
نویسنده	: محمدحسین خوشدل
تایپ و حروف‌چینی	: سید علی سرشت
طراح جلد	: محمود پورمحمدی
ویراستاری ادبی و صفحه‌آرایی	: مهناز ستاری
ناشر	: نشر مناقب
چاپ	: زمستان ۱۳۹۸
تیراژ	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۰۰۰-۰۷-۲
قیمت	: ۵۰۰/۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر می‌باشد.

پست الکترونیکی: managebpub@yahoo.com

نشر و توزیع: ۰۹۱۲۱۴۵۷۴۸۲

فهرست مطالب

۱۳.....	مقدمه
۱۵.....	تعریف روان‌شناسی تربیت
۱۶.....	مفهوم روان‌شناسی
۲۲.....	تعیین‌کنندگان رفتارهای انسان
۲۴.....	هدف‌های روان‌شناسی
۲۴.....	یافته‌های مهم روان‌شناسان درباره فرایند یادگیری و آموزش
۳۹.....	تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان
۴۱.....	شخص‌فرهیخته
۵۲.....	روان‌شناسی خاص تربیت
۵۷.....	راهبردهای (استراتژی‌های) تدریس (آموزش)
۵۷.....	موضوع با محتوای درس
۵۸.....	موقعیت یادگیری و آموزش
۶۰.....	هدف‌های خاص روان‌شناسی در تربیت
۶۰.....	الف) اطلاعات و شناخت‌های عملی با عملکردی
۶۱.....	ب) مهارت‌ها و توان‌شناسی‌ها
۶۱.....	توانایی برانگیختن دانش‌آموزان به حداکثر تلاش در رسیدن به هدف‌های مطلوب
۶۱.....	پ) گرایش‌ها و رغبت‌ها و ارج‌گذاری
۶۲.....	موقعیت روان‌شناسی در تربیت
۶۲.....	معلم و روان‌شناسی تربیت
۶۶.....	هدف و وسیله در آموزش - پرورش
۹۳.....	اکولوژی روان‌شناختی انسان

فهرست مطالب

۹۶.....	دنیای کنونی انسان
۹۸.....	جانشین کردن‌های ضروری در آموزش- پرورش امروز ایران
۱۰۰.....	زبان و تربیت
۱۰۳.....	تربیت و ارتباطات
۱۱۰.....	در نظام «جهانی شدن» تنها فعالیت‌هایی نجات بخش
۱۱۴.....	محبط مدرسه
۱۱۶.....	حقوق و وظایف دانش‌آموز
۱۱۷.....	اول: حقوق دانش‌آموز
۱۲۰.....	دوم: وظایف دانش‌آموز
۱۲۲.....	حقوق و وظایف معلم
۱۲۵.....	اول: حقوق معلم (انتظارات)
۱۲۹.....	دوم: وظایف معلم
۱۳۵.....	حقوق و وظایف مدیر مدرسه
۱۳۹.....	اول: حقوق مدیر مدرسه
۱۴۲.....	دوم: وظایف مدیر مدرسه
۱۴۶.....	چهارچالش برای جهان نو
۱۴۸.....	تربیت پیشرفته در آموزش و پرورش معاصر
۱۵۲.....	ویژگی‌های تربیت (آموزش- پرورش) پیشرفته
۱۵۳.....	(الف) کوشش برای ایمنی بدن
۱۵۳.....	(ب) کوشش برای تأمین رضایت خاطر جنسی
۱۵۴.....	(پ) کوشش برای برخورداری از منزلت و مقام اجتماعی و شناخته شدن

فهرست مطالب

۱۵۴.....	ت) کوشش برای زندگی معقول (هوشمندانه) و خلاقیت
۱۵۵.....	ث) کوشش برای خود شکوفایی و اصلاح خویشتن
۱۶۵.....	دو شرط عشق و جرأت معلمی و معلم بودن
۱۶۸.....	معلم و زمان
۱۷۰.....	نقش معلم
۱۷۵.....	نقش‌های روان‌شناسانه معلم
۱۷۷.....	نقش معلم در پیشرفت‌های اجتماعی-اقتصادی
۱۸۴.....	معیارهای ناکامی معلمان
۱۸۷.....	شیوه‌های ایفای نقش
۱۹۴.....	کدام نوع رهبری برای معلم بهتر است
۱۹۵.....	ویژگی‌های رهبری
۱۹۷.....	عواملی که باعث ضعف رهبری می‌شوند
۱۹۸.....	ارزیابی رهبری
۱۹۹.....	وظایف و مسئولیت‌های معلم
۲۱۰.....	شناخت جامعه و جهان
۲۱۲.....	وظایف کلی و عمومی معلم
۲۱۳.....	ویژگی‌های لازم برای معلم
۲۲۴.....	مرگ‌های احتمالی معلم
۲۲۴.....	نشانه‌های بی‌سوادی معلم
۲۲۶.....	نظر دانش‌آموزان دربارهٔ معلم
۲۳۹.....	ویژگی‌های شغلی

فهرست مطالب

۲۴۱	الف) خصایص شخصی
۲۴۲	ب) فن تدریس
۲۴۳	معیارها یا مشخصات معلم قوی و معلم ضعیف
۲۴۶	شناخت‌های معلم
۲۵۰	منابع شناخت
۲۵۱	خبر شنائی معلم
۲۵۹	مزایای شغل معلمی
۲۶۳	معایب شغل معلمی
۲۶۴	بهداشت روان شناختی معلم
۲۶۸	روش‌های تأمین سلامت بهداشت روان شناختی معلم
۲۷۶	باورهای معلمان شایسته
۲۸۰	اصولی کلی رشد و تکامل آدمی
۲۸۴	مراحل رشد و تکامل
۲۸۵	خصایص رشد و تکامل در دوران کودکی اولیه (حدود ۶-۷ سالگی)
۲۸۵	الف) از لحاظ بدنی
۲۸۶	ب) از لحاظ ذهنی یا عقلی
۲۸۶	پ) از لحاظ اجتماعی
۲۸۷	ت) از لحاظ عاطفی
۲۸۷	نیازهای خاص این مرحله
۲۸۸	الف) از لحاظ بدنی
۲۸۸	در حدود ۷ سالگی

فهرست مطالب

۲۸۹	در حدود ۸ سالگی
۲۸۹	در حدود ۹ تا ۱۰ سالگی
۲۹۰	ب) از لحاظ ذهنی یا عقلی
۲۹۰	در حدود ۷ سالگی
۲۹۰	در حدود ۸ سالگی
۲۹۱	در حدود ۱۰ سالگی
۲۹۲	در حدود ۱۰-۱۱ سالگی
۲۹۲	پ) از لحاظ اجتماعی
۲۹۲	در حدود ۷ سالگی
۲۹۳	در حدود ۸ سالگی
۲۹۳	در حدود ۹ و ۱۰ سالگی
۲۹۳	در حدود ۱۰-۱۲ سالگی
۲۹۴	ت) از لحاظ عاطفی
۲۹۴	در حدود ۷ سالگی
۲۹۵	در حدود ۸ سالگی
۲۹۵	در حدود ۹ و ۱۰ سالگی
۲۹۵	در حدود ۱۰-۱۲ سالگی
۲۹۶	نیازهای خاص این مرحله
۲۹۶	در حدود ۷ سالگی
۲۹۶	در حدود ۸ سالگی
۲۹۷	در حدود ۹ و ۱۰ سالگی

فهرست مطالب

در حدود ۱۰-۱۲ سالگی	۲۹۷
خصایص رشد و تکامل در دوران نوجوانی (حدود ۱۸-۱۳ تا ۲۰ سالگی)	۲۹۸
الف) از لحاظ بدنی	۲۹۸
ب) از لحاظ ذهنی یا عقلی	۲۹۸
پ) از لحاظ اجتماعی	۲۹۹
ت) از لحاظ عاطفی	۳۰۰
نیازهای خاص این مرحله	۳۰۱
خصایص، مده و ترک کودکان و نوجوانان	۳۰۲
عوامل مؤثر در رشد و تکامل بدنی	۳۰۴
نقص های بدنی	۳۰۴
توصیه های تربیتی در مورد رشد و تکامل بدنی	۳۱۱
عوامل رشد هوشی و ذهنی کودک	۳۱۴
مفهوم کلی هوش کودک	۳۱۴
منابع	۳۲۱

مقدمه

در هر حرفه‌ای که هستید، نه بگذارید که به بدبینی‌های بی‌حاصل، آلوده شوید و نه بگذارید که بعضی لحظات تأسف بار، که برای هر ملتی پیش می‌آید، شما را به یأس و نومیدی بکشاند. در آرامش حاکم بر آزمایشگاه‌ها و کتابخانه‌هایتان زندگی کنید. نخست، از خود بپرسید: «برای یادگیری و خودآموزی چه کرده‌ام؟» سپس همچنان که پیش‌تر می‌رود، بپرسید: «برای کشورم چه کرده‌ام؟» و این پرسش را آنقدر ادامه دهید تا به این احساس شادی‌بخش و هیجان‌انگیز برسید که شاید سهم کوچکی در پیروفت و استلای بشریت داشته‌اید؛ اما هر پاداشی که زندگی به تلاش‌هایمان بدهد یا ندهد، هنگامی که به پایان تلاش‌هایمان نزدیک می‌شویم هر کدامان باید حق آن را داشته باشیم که با صدای بلند بگوییم: «من آنچه در توان داشته‌ام، انجام داده‌ام.»

ای کاش می‌دانستیم چه بگوییم و چگونه بگوییم تا برداشت مخاطب ما همان می‌شد که مطلوب ماست.

گذشته‌ها را بخوانیم اما در گذشته نمانیم و کتاب‌ها را بخوابیم اما بردگان کتاب نشویم. کل هنر تدریس، هنر بیدار کردن کنجکاوی طبیعی ذهن‌های جوان است. (آنا تول فرانس)

محمدحسین خوشدل

زمستان ۱۳۹۸